

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztálvozás

385.42

Szerző:

Cím: Tizenegyől tizenkettőig a telefon -
központban

Forrás:

Világ

Bp.

1918. 17.

(Hely)

Hely

Idő

"1918"

Személy

Helysz

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Tizenegyől tizenkettőig a telefonközpontban A telefonkezelők fele állandóan beteg

(A Világ tudósítójától.) Nem volt szerencsém tegnap reggel a telefontal. Háromszor egymásután nem tudtam bevárni a központ jelentkezését. Nem tagadom: ideges ember vagyok. Mikor harmadszor emeltem fel a kagylót, kezembe vettem az órát és azon figyeltem, mennyi ideig tart, amíg a központ jelentkezik. Számoltam:

— Negy perc, negyvenöt másodperc... negyvenhat... negyvenhét... ötven... ötvenöt... ötvenkilenc...

Pontosan az ötödik percben jelentkezett a központ, de akkor már olyan ideges voltam, hogy ki se tudtam mondani a számot. Letettem megint a kagylót, vettem a kalapom: elmegyek a központba és meg fogom tudni, hogy mi az oka ezeknek a rettenetes állapotoknak. Igy: egészen egyszerűen és hirtelen jött ez az ötletem. Eppen úgy eszébe juthatott volna ez báró Sztérenyi József kereskedelemügyi miniszter urnak is. Csakhogy ő valószínűleg könnyebben jutott volna be a kapcsoló helyiségbe. Engem elküldtek először a főpostára, onnan a minisztériumba, ahol végre Follert h. államtitkár ur volt szíves engedélyt adni a telefonközpont megtekintésére. Hollós postafőigazgató ur, pedig még nagyon szívélyesen, tudnivalókkal és utbaigazításokkal is ellátott.

— Tizenegy és tizenkét óra között mindenkor akkor legnagyobb a forgalom.

— Mondom: véletlenül én mentem el a telefonközpontba és nem a kereskedelemügyi miniszter ur és megtudtam, hogy mi a baja a telefonnak. El is mondom.

Ami hivatalosan mondanak

A telefonközpont vezetése két részre van osztva. Mindjárt meg is jegyzem, azt hiszem az első baj: az egységes vezetés hiánya. A műszaki részt Paskay Bernát királyi műszaki tanácsos vezeti, a személyi és kezelői ügyeket Klimes Ottó, a telefonközpont főnöke intézi. Itt nincs baj. Mind a ketten a szívükön hordják, úgy a telefon, mint a kezelők ügyét-baját. Azonban a szavaikból kiéreztem a tehetetlenség fájdalmát: ők megtennének mindent, ha hatalmukban állana. Arról, hogy mi az oka a hihetetlen telefontizériáknak, a következőket mondták:

— Mikor jó pár évvel ezelőtt, a mostani telefonközpontot berendeztük, külföldön gyűjtött adatok és saját tapasztalataink alapján abból indultunk ki, hogy egy előfizelő naponként 4—5-ször fogja a számát igénybe venni, ami a legforgalmasabb időben, 11—1 óra között, legfeljebb 1—2 hívást jelentene, óránként és számonként. Ennek megfelelően 150 számot osztottunk be egy munkahelyre, úgy, hogy egy kezelőnek a legforgalmasabb órában se kellett volna 150—300 kapcsolásnál többet végeznie.

— De jött a háború. Lassabb és bizonytalanabb lett a posta, a helyi sürgönyzés korlátozták, a közlekedési eszközök megfogytak és megdrágultak, a fennálló nehézségek következtében új számokat nem adhattunk ki; szóval — egy előfizető ma naponként nem 4—5-ször, hanem átlag 20—25-ször hívja a központot, ami 11—12 óra között 5—6 hívást jelent számonként. Ezt a munkát pedig a legjobb kezelő, a legmegerőltettebb munka mellett se képes fennakadás nélkül elvégezni.

— Ezen természetesen, tölünk, telhetőség igényeink segíteni: kevesebb számot osztunk be egy kezelőnek — amennyire ez már lehetséges — összepárosítjuk a kis- és nagyforgalmú számokat, azonban mindezekkel az intézkedésekkel nem sokra megyünk, mert vannak más bajok is.

— A legjobb kezelőink elhagynak, mert munkában és központokban nagyobb fizetést kapnak,

yomdája 1919.

pótlá- st pedig nehezen tudunk szerezni. Gyakran
mege- ik, hogy egy hónapban, sokkal többen mon-
danak fel, mint amennyien felvételre jelentkeznek,
ugy hogy le kellett szállítanunk az igényeinket: fel-
v- eszünk olyan lányokat is, akiknek nincs még meg
a négy polgárijuk, ha kötelezik magukat hiányzó
vizsgáikat letenni Egyre romlik az anyag: az
ügyes, gyakorlott lányokat elveszítjük, akik helyett
fiatal, kezdőkkel kell az egyre nehezebb munkát
elvégeznünk.

— Azután van még más baj is. Egy kezelő-
nek 14 vonal áll rendelkezésére, több számot egy-
szerre nem tud kapcsolni. Dél tájban pedig gyak-
ran előfordul, hogy mind a tizennégy vonala fog-
lalva van és még mindig jelentkeznek. Ezeknek az-
után, ha csak a szomszédnőjétől nem tud kölcsön-
venni vonalat, várniuk kell, míg egy vonal szabad
lesz . . .

Üres székek

Hogy pedig mi a legnagyobb baj, azt elmon-
dom én magam, ezt az én igazán nagyon kedves
informatóriumaim kénytelenek voltak — valószínűleg
nehéz szívvel — elhallgatni. Mialatt a központban

ide-oda sétáltunk, feltűnt nekem, hogy nagyon
sok munkahely előtt üres a székek, az üres székek
előtt pedig vígan égnek a lámpák, kialszanak, ki-
gyulladnak: valaki rázza a horgot, jelzi szegény,
hogy már nagyon ideges.

Megállok az egyik szék előtt, nézem az égő
lámpákat és azt mondom:

— Ahá!

— Beteg a kezelő — szól a felvilágosítás. —
Ezen úgy segítünk, hogy a balról és jobbról ülő
kezelőnk, ha elvégezte a saját munkáját, átül az
üres székre és ott is kapcsol pár számot.

— De hiszen a saját munkáját se tudja elvé-
gezni . . .

— Vannak azonban mozgó kezelőnőink is,
akik sorba járnak és ahol sok a munka, ott segí-
tenek . . .

Csak az a baj, hogy ha valahová leülnek, es-
télgi fel se kelhetnek: ezt csak gondoltam és szá-
moltam az üres székeket: hat . . . kilenc . . . Hár-
masával számoltam az üres székeket, mégse tudtam
összeszámlálni. És az üres székek előtt égtek a
lámpák. És minden üres szék egy beteg lány . . .

Hogy mennyi a beteg lány? Hát ez naponkint
változik. Szeptember 4-én 600-at, szeptember 5-én
több mint 800-at jelentett a telefonközpont a mi-

nisztériumnak. A telefonkezelőnk száma pedig kö-
rülbelül 1600, tehát majdnem a fele az összes ke-
zelőnknek állandóan beteg. Megtudtam azt is,
hogy a nők legnagyobb része gége- és tüdőbajban
szenved és hogy a betegségük oka: túlfeszített
munka és rossz táplálkozás, azaz rossz fizetés.

Az csak természetes, hogy ilyen körülmények
között, az egészséges nők, akik a betegek munká-
ját is végzik, szintén nagyon hamar kidülnek. Így
is történik. Mire meggyógyul, illetőleg jobban lesz
az egyik száz, már nem bírja tovább, már beteg.
Másik száz, tehát állandóan 700—800 nő végzi
1600-nak a nagyon nehéz munkáját és így meg-
tönrre azután 1600 nő, állami munkában, állami
felügyelet alatt. Havi 130—220 koronáért.

Volt a telefonközpontnak pár hónappal ezelőtt
egy hivatalos orvosa: dr. M . . . , aki miután meg-
vizsgálta a telefonkezelőket, azt mondta:

— Zárják be a központot, ezek a lányok mind
betegek.

A telefonközpontot nem lehet bezárni, de vi-
szont ezeken az állapotokon sürgősen segíteni kell.
Ezen a véleményen van különben a kereskedelmi
minisztérium is, ahol egy újabb tarifa-emelést ter-
veznek és ezzel kapcsolatban új alapra szándéko-
zák fektetni az egész tarifát, amelyet a hívások
száma szerint állapítanak meg. Ettől egyrészt a
beszélgetések számának csökkenését, másrészt azt
remélik, hogy a nagyobb jövedelemből jobban fog-
ják díjazni tudni a telefonkezelőket.

Biztosra veszem, hogy mindezekről a dolgok-
ról tudomása van a kereskedelemügyi miniszter-
urnak is és meg vagyok győződve, hogy meg fogja
találni azt a helyes és gyors megoldást, mely meg-
menti a teljes csődtől a budapesti telefont és 1000
lány életét.

Mert különben: kétségbe kellene esnem. . .

Mit mondanak a lányok

Sápadtak, véznák, szomorúak. Siettek haza,
ebédre, amikor megszólítottam őket a Nagymező-
utcai kapuban. Panaszkodnak, persze, hogy pa-
naszkodnak:

— Nagyon nehéz a munka és rengeteg sok a
beteg. Ilyen munkánál nagyon jól kellene táplál-
kozni, hogy az ember béle ne betegedjen. És lehet ma
130—210 koronából jól táplálkozni? A közönség
pedig azt hiszi, hogy mi vagyunk az okai minden
bajnak, ideges és türelmellen, ha rögtön nem tu-
dunk jelentkezni, minket vádol és gorbomba. Fiatal,
kezdő lányok, hányszor fakadnak sirva, ha valaki
rájuk kiált:

— Öt percre várok, mégis csak disznóság . . .

Dr. Boros László.